

Quickscan flora en fauna

Bestemmingsplanherziening Groenendijkse Kampen te Cuijk

Gemeente Cuijk

Quickscan flora en fauna

Bestemmingsplanherziening Groenendijkse Kampen te Cuijk

Gemeente Cuijk

Colofon

Datum:

23 februari 2013

Projectgegevens:

Projectnummer 0251788

CROONEN ADVISEURS
ruimtelijke vormgeving & ordening

Postbus 435 – 5240 AK Rosmalen

T (073) 523 39 00 – F (073) 523 39 99

E info@croonen.nl – I www.croonenadviseurs.nl

Inhoud

1	Inleiding	1
1.1	Aanleiding	1
1.2	Doel	2
1.3	Leeswijzer	2
2	Natuurwetgeving en -beleid	3
2.1	Algemeen	3
2.2	Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden	3
2.3	Flora- en faunawet	3
3	Gebiedsbeschrijving	5
3.1	Huidige situatie	5
3.2	Toekomstige situatie	6
3.3	Te verwachten werkzaamheden en ingrepen	7
4	Methode	9
4.1	Bureaustudie	9
4.2	Veldbezoek	10
5	Onderzoeksresultaten	11
5.1	Resultaten bureaustudie	11
5.1.1	Ligging EHS en beschermde gebieden	11
5.1.2	Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet	11
5.2	Resultaten verkennend veldbezoek	13
6	Toetsing aan de natuurwetgeving	15
6.1	Toetsing effect op beschermde gebieden	15
6.1.1	EHS	15
6.1.2	Natuurbeschermingswet 1998	15
6.2	Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet	15
6.2.1	Effecten op vogels en soorten van tabel 2 of 3 Flora- en faunawet	15
7	Conclusies en aanbevelingen	19
7.1	Conclusies	19
7.1.1	Beschermde natuurgebieden	19
7.1.2	Beschermde soorten	19
7.2	Aanbevelingen (vrijblijvend)	20
7.2.1	Vogels	20
7.2.2	Vleermuizen	21
8	Literatuur	23

Bijlagen:

Bijlage 1: Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswet 1998

Bijlage 2: Flora- en faunawet

1 Inleiding

1.1 Aanleiding

Aanleiding voor dit verkennend onderzoek (quickscan) is de ontwikkeling van een scholencomplex in het plangebied 'Groenendijkse Kampen'. Het plangebied maakt onderdeel uit van het complex van sportvoorzieningen 'sportpark De Groenendijkse Kampen' dat aan de Katwijkseweg gelegen is in de Gemeente Cuijk (provincie Noord-Brabant). De quickscan beperkt zich tot het plangebied. Het plan betreft de sloop en verwijdering van (respectievelijk) een voormalig gildeterrein, groenopstanden, mogelijk de sloop van de gebouwen van de voetbalvereniging en het ontwikkelen van nieuwe bebouwing. De voorgenomen ontwikkelingen passen niet binnen het vigerend bestemmingsplan voor het plangebied. Er dient daarom voor het plangebied een nieuw bestemmingsplan opgesteld te worden.

Ruimtelijke plannen dienen te worden beoordeeld op de uitvoerbaarheid in relatie tot actuele natuurwetgeving, met name de Flora- en faunawet, Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswet 1998. Er mogen geen ontwikkelingen plaatsvinden die op onoverkomelijke schadelijke effecten op beschermde natuurgebieden en/of flora en fauna. In dit kader is inzicht gewenst in de aanwezige natuurwaarden en de mogelijk daarmee samenhangende consequenties vanuit de actuele natuurwetgeving. Dit wordt gedaan op basis van een quickscan. In deze rapportage zijn de resultaten van de quickscan beschreven. In figuur 1 is het plangebied globaal weergegeven.

Figuur 1. Globale ligging van het plangebied (rood omlijnd). Bron: Google maps.

1.2 Doel

In ruimtelijke plannen, zoals bestemmingsplannen, is in het kader van de uitvoerbaarheid inzicht gewenst in de aanwezigheid van beschermde soorten en gebieden. Er dient te worden aangetoond dat het plan uitvoerbaar is. Het doel van voorliggende quickscan is het opsporen van strijdigheden van de voorgenomen ingreep met de Flora- en faunawet en/of de Natuurbeschermingswet 1998 en het bepalen of de aanvraag van een ontheffing noodzakelijk is.

1.3 Leeswijzer

In de inleiding wordt beschreven waarom deze quickscan is uitgevoerd en met welk doel. Vervolgens wordt in hoofdstuk twee algemene informatie verwoord over de natuurwetgeving, de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998. In hoofdstuk drie wordt de huidige en toekomstige situatie van het plangebied beschreven en de ligging ten opzichte van de Ecologische hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswetgebieden (Natura 2000-gebieden en Beschermde Natuurmonumenten). In hoofdstuk vier wordt de gebruikte methode voor de uitvoering van deze quickscan omschreven. In hoofdstuk vijf staan de resultaten van deze quickscan flora en fauna. Deze zijn onderverdeeld in de resultaten van de literatuurstudie en het veldbezoek. In hoofdstuk zes worden de resultaten uit hoofdstuk vijf getoetst aan de Flora- en faunawet. Hieruit komen conclusies en aanbevelingen voort, die worden omschreven in hoofdstuk zeven. Het laatste hoofdstuk geeft de gebruikte bronnen voor dit onderzoek weer. Achter dit hoofdstuk bevinden zich twee bijlagen, die algemene informatie verschaffen met betrekking tot de Ecologische Hoofdstructuur, de Natuurbeschermingswet 1998 en de Flora- en faunawet.

2 Natuurwetgeving en -beleid

2.1 Algemeen

De natuurwet- en regelgeving kent twee sporen, namelijk een soortgericht spoor (Flora- en faunawet) en een gebiedsgericht spoor (Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en Natuurbeschermingswet 1998). De Flora- en faunawet richt zich op de bescherming van soorten en de EHS en Natuurbeschermingswet 1998 op de bescherming van gebieden. Met de Flora- en faunawet en de Natuurbeschermingswet 1998 is de Europese Vogel- en Habitatrichtlijn in nationale wetgeving geïmplementeerd.

2.2 Ecologische Hoofdstructuur en Natuurbeschermingswetgebieden

De Ecologische Hoofdstructuur (EHS) is de kern van het natuurbeleid. De EHS is in provinciale structuurvisies uitgewerkt en vastgelegd in de ruimtelijke verordening. Ruimtelijke plannen moeten hieraan worden getoetst. Natura 2000-gebieden, Beschermde Natuurmonumenten en wetlands zijn beschermd via de Natuurbeschermingswet 1998 en hebben derhalve een wettelijke status. In of in de nabijheid van de EHS en Natuurbeschermingswetgebieden geldt het 'Nee, tenzij'- principe. In principe zijn er geen ontwikkelingen toegestaan als deze ontwikkelingen de wezenlijke kenmerken of waarden van het gebied aantasten.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur en de Natuurbeschermingswet 1998 wordt verwezen naar Bijlage 1.

2.3 Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. De Flora- en faunawet gaat uit van het 'Nee, tenzij'-principe. Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Voor een uitgebreide algemene beschrijving van de Flora- en faunawet wordt verwezen naar Bijlage 2.

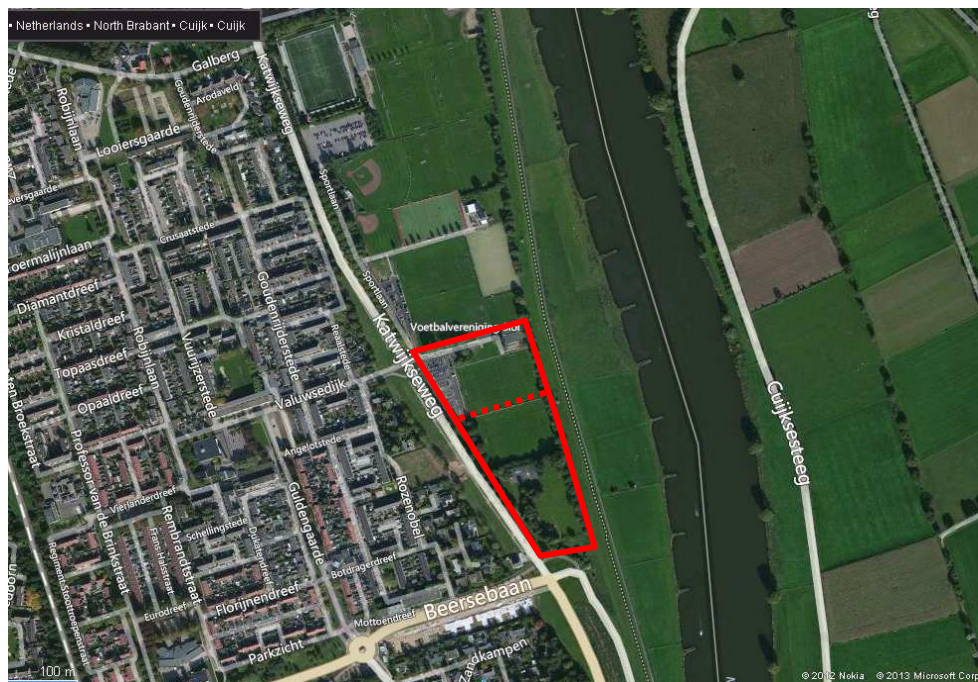
3 Gebiedsbeschrijving

3.1 Huidige situatie

Het plangebied is gelegen in het oosten van Cuijk en wordt begrensd door de Beersebaan, Katwijkseweg en de Sportlaan en de Maasdijk. Zowel de strook aan de overzijde van de Katwijkseweg als het braakliggende terrein ten zuiden van het plangebied kent woningbouw als beoogd gebruik.

Het plangebied zelf heeft momenteel geen duidelijke (visuele) bestemming. In het zuidelijk deel van het plangebied bevindt zich een hangplek voor jongeren, een voormalig gildeterrein, een voetbalveld en enkele groenopstanden. Het noordelijk deel omvat een tweede voetbalveld, een met asfalt verharde parkeerplaats met enkele plantsoenbakken en de kantine van de lokale vereniging Siol. Het zuidelijk deel maakte in 2012 al deel uit van de voorgenomen plannen, het noordelijk deel is in 2013 hier aan toegevoegd. Tenslotte heeft het plangebied een functie ten behoeve van waterberging voor Valuwe en de Cuijkse Cantheelen. In het plangebied ligt een overstortbak die in verbinding staat met het rioolstelsel. Bij wateroverlast loopt via deze bak een deel van het terrein onder met water ten behoeve van tijdelijk waterberging.

Ter verduidelijking is de ligging en begrenzing van het plangebied weergegeven op onderstaande figuren. In figuur 3.1 is door middel van rode lijnen de afbakening van het plangebied weergegeven. In figuur 3.2 is door middel van foto's een impressie van het plangebied gegeven met daarin aangegeven de belangrijkste, te wijzigen elementen.

Figuur 3.1. Begrenzing van het plangebied (rood omlijnd) het deel ten noorden van de stippellijn is in 2013 toegevoegd aan het plangebied. Bron: Bing maps.

Groenopstand westelijk deel plangebied, gezien vanaf noordzijde

Voetbalvelden met op achtergrond parkeerplaats.

Hangplek middenin plangebied met skateramp

Groenopstand middenin plangebied met omringend grasveld en wandelpad

Impressie oostzijde van het plangebied met houtsingel tegen voet van Maasdijk

Impressie zuidwesthoek plangebied met grasveld, in gebruik als trapveldje

Parkeerplaats bij de sportvelden

Het clubhuis en fietsenstalling

Figuur 3.2. Impressie plangebied.

3.2 Toekomstige situatie

De beoogde ontwikkelingen in het plangebied zijn nog niet geheel uitgewerkt maar betreffen in ieder geval de realisatie van nieuwbouw voor het Merlet College. Hoe deze er precies uit komt te zien is op dit moment nog niet bekend. Aangenomen wordt dat de hangplek voor jongeren, het gildeterrein, de voetbalvelden en (deels) de groenopstan-

den zullen verdwijnen. In het stedenbouwkundig ontwerp is aangegeven dat er rekening gehouden wordt met zoveel mogelijk behoud van groenopstanden binnen het plangebied, de houtopstand langs de Maasdijk komt evenwel te vervallen.

3.3 Te verwachten werkzaamheden en ingrepen

Voor de realisatie van het bestemmingsplan zal bestaande verharding en bebouwing (skateramp en hangplek voor jongeren, mogelijk ook het clubhuis en kaartverkooploket van de voetbalclub) worden gesloopt en nieuwbouw worden ontwikkeld. Daarnaast zal mogelijk (een deel van) de huidige voetbalvelden en groenopstanden worden verwijderd waarna het gebied bouwrijp gemaakt zal worden.

4 Methode

Het onderzoek naar het voorkomen van beschermde soorten en ligging van beschermde gebieden is opgebouwd uit twee onderdelen:

- Bureaustudie naar waarnemingen van beschermde soorten uit het (recente) verleden en ligging van beschermde gebieden in de invloedssfeer van het project;
- veldonderzoek naar de (mogelijke) aanwezigheid van beschermde soorten.

4.1 Bureaustudie

Bij de toetsing is gekeken naar de streng beschermde (tabel 3) en overig beschermde (tabel 2) soorten uit de Flora- en faunawet en vogels. Deze soorten zijn in Nederland zeldzaam of hebben een Europese bescherming en moeten worden getoetst op voorkomen en effect. Treedt effect op of worden verbodsbepalingen overtreden, dan zijn er mogelijk maatregelen nodig om de effecten te voorkomen, verzachten of te compenseren om te voldoen aan de Flora- en faunawet.

Algemene soorten (tabel 1) zijn niet meegenomen in de toetsing. Deze soorten zijn zodanig algemeen in Nederland dat de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt door de meeste projecten. Bovendien geldt voor deze soorten een vrijstelling van de verbodsbepalingen uit art. 8 t/m 12 van de Flora- en faunawet. Wel geldt de zorgplicht. Door rekening te houden met de kwetsbare seizoenen van deze soorten, wordt voldoende aan de zorgplicht voldaan en kan de gunstige staat van instandhouding worden gegarandeerd.

Er zijn diverse bronnen geraadpleegd om een beeld te krijgen van de verspreiding en mogelijk voorkomen van beschermde soorten in en rond het plangebied. Aan de hand van deze informatie is een inschatting gemaakt of de betreffende soorten in het plangebied voor zouden kunnen komen, gezien de habitatvoorkeur van de betreffende soorten. De bronnen die zijn geraadpleegd zijn:

- www.waarneming.nl;
- www.telmee.nl;
- verspreidingsatlassen.

Naast de bronnen met soortinformatie, is voor het bepalen van de ligging van beschermde gebieden gebruik gemaakt van de gebiedendatabase op de website van het Ministerie van EZ. Gekeken is naar de ligging van beschermde gebieden (Natura 2000 gebieden) ten opzichte van het plangebied en naar de instandhoudingsdoelstellingen van deze gebieden. Afhankelijk van de instandhoudingsdoelstellingen kan het effect worden bepaald. Hiernaast is gebruik gemaakt van de kaarten op de website van de provincie Brabant (Dossier Natuur en Landschap, interactieve kaart EHS), om te bepalen of het plangebied overlapt of grenst aan EHS. Toetsing vindt plaats aan de hand van de wezenlijke kenmerken en waarden van de EHS (Spelregels EHS).

Met behulp van landelijke verspreidingsatlassen is nagegaan of in het verleden strikt beschermde soorten zijn aangetroffen in of nabij het plangebied. Deze atlassen maken veelal gebruik van atlasblokken (5 x 5 kilometer). De soortgegevens hebben daarom betrekking op de regio en niet specifiek op het onderzoeksgebied. Exacte locaties of datering van de waarnemingen zijn niet bekend.

4.2 Veldbezoek

Naar aanleiding van de uitkomsten van voorgenoemd bureaustudie is bepaald in hoeverre de aanwezigheid van beschermde soorten aannemelijk gesteld kan worden op basis van aanwezig geschikt habitat. Op 14 maart 2012 (zuidelijk deel) en 23 februari 2013 (noordelijk deel) zijn verkennende veldbezoeken aan het plangebied afgelegd om te bepalen in hoeverre aan de hand van de soorten uit de bureaustudie en aan de hand van het voorkomen van geschikt habitat beschermde soorten kunnen voorkomen. Het gaat hier om een deskundigenoordeel op basis van de fysieke gesteldheid van het terrein (biotopenonderzoek). Daarnaast zijn de aangetroffen belangwekkende soorten opgetekend.

Aan de hand van de resultaten van het verkennend veldbezoek kan worden bepaald of een vervolgonderzoek nodig is om beschermde soorten uit te sluiten en om te bepalen wat de effecten zijn. Tevens kan worden geadviseerd over de te volgen procedure inzake de natuurwetgeving.

5 Onderzoeksresultaten

5.1 Resultaten bureaustudie

5.1.1 Ligging EHS en beschermde gebieden

Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. De dichtstbijzijnde betreffende rivierbedding van de Maas, op circa 100 meter ten oosten van het plangebied. Voor dit terrein zijn volgens de natuurbeheerplankaart van de provincie geen ambities opgesteld. Op een afstand van 2.5 km ligt aan de overzijde van de Maas het Natura 2000-gebied Sint Jansberg.

Figuur 4. Ligging planlocatie (rood omlijnd) t.o.v. gebieden vallend onder de EHS (groen gearceerd).

Bron <http://www.synbiosys.alterra.nl/natura2000/googlemapszoek.aspx>

5.1.2 Voorkomen beschermde soorten Flora- en faunawet

Op de site waarneming.nl (2008-2013) worden de volgende waarnemingen vermeld voor het plangebied en haar directe omgeving (Flora- en faunawetsoorten tabel 2, 3 of jaarrond beschermde vogels):

- Ransuil (2010, 2011; diverse ex. incl. jongen ten zuiden van plangebied)
- Steenuil (2010, 2012; ten noorden van sportcomplex)
- Huismus (2011; ten westen van plangebied)
- Gewone dwergvleermuis (2010; ten zuiden van plangebied)
- Das (2006-2012; ten westen van Cuijk)
- Eekhoorn (2010; ten zuiden van plangebied in bebouwde kom van Cuijk)
- Rapunzelklokje (2008; op de Maasdijk ten noordoosten van het plangebied)

Uit www.telmee.nl, zowel op schaalniveau 5 x 5 km (uurhok) als 1 x 1 kilometerhok, blijkt dat in of nabij het plangebied in het verleden diverse beschermde soorten zijn aangetroffen. Dit betreft onderstaande zwaarder beschermde (tabel 2 en 3 Flora- en faunawet) soorten. Vogels zijn onderverdeeld in jaarrond beschermde soorten (categorie 1-4) en niet jaarrond beschermde soorten (categorie 5). Gekeken is naar de verspreiding van categorie 1-4 soorten en soorten van categorie 5 die mogelijk zeldzaam zijn in de omgeving van het plangebied.

— **Vogels**

Categorie 1-4 (jaarrond beschermd): steenuil en huismus.

Categorie 5: groene specht, torenvalk en zwarte kraai.

— **Zoogdieren**

Zwaarder beschermd: gewone dwergvleermuis, gewone grootoorvleermuis, meervleermuis, rosse vleermuis, watervleermuis, das en eekhoorn.

— **Reptielen/amfibieën**

Zwaarder beschermd: hazelworm, alpenwatersalamander en poelkikker.

— **Vlinders**

Zwaarder beschermd: geen.

— **Libellen**

Zwaarder beschermd: geen.

— **Vissen**

Zwaarder beschermd: geen.

— **Flora**

Zwaarder beschermd: rapunzelklokje, tongvaren en wilde marjolein

Uit andere soortgroepen zijn geen beschermde soorten zoals genoemd in tabellen 2 en 3 van de Flora- en faunawet aangetroffen.

Op basis van de beschikbare literatuurgegevens kan dus worden vastgesteld dat het terrein een potentiële habitat biedt voor beschermde broedvogels, zoogdieren, reptielen, amfibieën en flora.

5.2 Resultaten verkennend veldbezoek

Naast directe waarnemingen kan aan de hand van de aangetroffen biotopen een beeld worden geschetst van de aanwezige beschermde soorten. Dit is noodzakelijk omdat enkele seizoensgebonden soorten flora en fauna mogelijk niet kunnen worden waargenomen. Aan de hand van het aangetroffen biotoop en habitatvoorkeur(en) kunnen echter wel indicaties worden gegeven van het mogelijk voorkomen van deze soorten in het plangebied.

Het plangebied is voor het grootste deel onverhard. Dit onverharde deel bestaat grotendeels uit grasland (Engels raaigras) en groenopstanden. Langs de zijde van de Katwijkseweg staan bomenrijen met daartussen een fietspad en (deels) een voetpad. Aan de zijde van de Maasdijk is het plangebied gescheiden door een houtsingel. Tussen en rondom de hangplek en een trapveldje (met doeltjes) liggen enkele groenopstanden van jonge leeftijd. Langs en door het plangebied lopen geen sloten. Langs de Katwijkseweg ligt wel een wegsloot die niet jaarrond watervoerend is.

De groenopstanden vormen geschikt broedbiotoop voor diverse soorten vogels. Tijdens de veldbezoeken zijn diverse algemeen voorkomende vogelsoorten waargenomen waaronder boomkruiper, pimpel- en koolmees, houtduif, gaai, heggenmus, winterkoning, merel en zanglijster.

Daarnaast zijn er enkele soorten van categorie 5 waargenomen. De zwarte kraai is zowel in 2012 als 2013 waargenomen en er zijn enkele nesten van deze soort aanwezig in het plangebied, namelijk in de houtsingel langs de dijk, langs de Katwijkseweg en in de oude essen aan de Sportstraat. Tijdens het veldbezoek in 2012 zijn daarnaast ook groene specht en torenvalk bij de Maasdijk waargenomen. Van deze soorten zijn geen nestlocaties aanwezig in het plangebied.

De opgaande en lijnvormige elementen van de groenopstanden, afgewisseld met open plekken vormen geschikt foerageerbiotoop voor diverse vleermuissoorten. Tevens zijn er in het plangebied potentiële verplaatsen voor gebouwbewonende vleermuissoorten zoals de gewone dwergvleermuis. De voetbalkantine heeft meerdere toegangen tot de spouw in de buitenmuren. In Figuur 5.1 zijn twee voorbeelden gegeven van locaties waar vleermuizen toegang hebben tot de spouw. Bij het gat in de zuidelijk muur van de kantine is een gestage warme luchtstroom te voelen die zeker ook de spouw verwarmt. Tijdens het verkennend terreinbezoek zijn geen directe sporen van vleermuizen aangetroffen. Zonder aanvullend vleermuisonderzoek kan echter niet uitgesloten worden dat zich vleermuizen ophouden in de spouw van de gebouwen.

Verblijfplaatsen van boombewonende vleermuissoorten worden niet verwacht vanwege het ontbreken van bomen van voldoende omvang dan wel bomen met holten die vleermuisverblijfplaatsen kunnen bevatten.

Daarnaast kan het plangebied deel uitmaken van een vliegroute van vleermuizen tussen de bebouwing van Cuijk en de rivier de Maas.

Het plangebied vormt geen geschikte verblijfplaats voor eekhoorn vanwege het ontbreken van oude bomen en de geïsoleerde ligging van de groenopstanden ten opzichte van de omgeving. Waarnemingen van das in het uurhok van het plangebied zijn afkomstig van de westzijde van Cuijk, ten westen van de A73 (www.waarneming.nl). De kans dat het plangebied onderdeel is van het leefgebied van das wordt op basis van het tussenliggende stedelijke gebied niet verwacht.

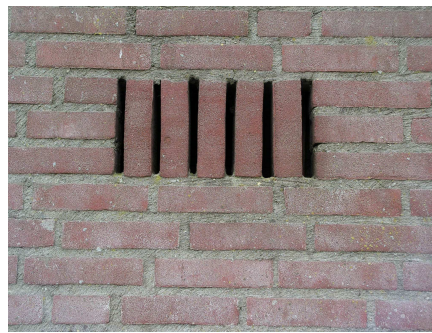
Zuidmuur kantine met groot gat naar spouwmuur.

Kaartverkoop loket.

Detailopname van de toegang tot de spouw.

Spouwmuur ontluuchting in loketgebouw.

Figuur 5.1. Voorbeelden van potentiële vleermuisverblijfplaatsen.

De uit de bureaustudie naar voren gekomen overige diersoorten (reptielen en amfibieën) worden door het ontbreken van geschikt habitat (structuurrijk landschap voor reptielen, voortplantingswater voor amfibieën) niet verwacht. De uit de bureaustudie naar voren gekomen plantensoorten vinden eveneens geen geschikte groeiplaatsen binnen het plangebied. Het grasland (grotendeels voetbalveld) binnen het plangebied is voedselrijk en soortenarm, waardoor soorten als rapunzelklokje en wilde marjolein er niet zullen komen. Binnen het plangebied zijn geen (vochtige) stenen muren of basaltbeschoeiing aanwezig welke geschikte groeiplaatsen kunnen vormen voor tongvaren.

6 Toetsing aan de natuurwetgeving

6.1 Toetsing effect op beschermde gebieden

6.1.1 EHS

Het EHS gebied ten zuiden van het plangebied heeft op de beheertypekaart het type N16.01 Droog bos met productie, maar heeft voor de toekomst geen ambitie. Voor wat betreft de EHS is alleen bij een directe aantasting sprake van vervolgstappen, waaronder compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake en ook de ontwikkelingskansen van het EHS gebied ten zuiden worden niet gehinderd.

6.1.2 Natuurbeschermingswet 1998

Uit de bureaustudie blijkt dat op 2.5 km van het plangebied het Natura 2000-gebied Sint Jansberg ligt. Vanwege de afstand tot, en de aard en omvang van de ontwikkeling worden geen effecten op Natura 2000-gebieden verwacht. Derhalve is er ook geen vergunningplicht aan de orde en is vanuit de Natuurbeschermingswet geen belemmering voor de voorgenomen ontwikkeling..

6.2 Toetsing effect op beschermde soorten Flora- en faunawet

6.2.1 Effecten op vogels en soorten van tabel 2 of 3 Flora- en faunawet

Broedvogels

Alle in gebruik zijnde nesten van vogelsoorten in Nederland zijn beschermd onder de Flora- en faunawet. Met de meeste broedvogels kan echter in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (van half maart tot en met half augustus) of indien concrete broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Er zijn vogelsoorten binnen het plangebied te verwachten waarvan de broedplaatsen jaarrond beschermd zijn. Dit zijn de zogenoemde categorie 1-4-vogelsoorten (zie bijlage 1). In maart 2012 is gesteld dat een kraaiennest in het plangebied mogelijk geschikt was als broedplaats voor de ransuil. Tijdens het terreinbezoek in 23 februari 2013, zijn zwarte kraaien waargenomen in het plangebied. Deze kraaien waren duidelijk territoriaal en actief met nestbouw bezig. Het voorgaande en het feit dat wederom geen (sporen van) ransuilen zijn waargenomen in het plangebied, maakt het niet aannemelijk dat de ransuil het aanwezige nest gebruikt als broedplaats. Een negatief effect op de ransuil is dan ook uitgesloten.

Binnen het plangebied zijn enkele categorie 5-vogelsoorten, zoals torenvalk en groene specht aangetroffen, hiervan zijn de nesten jaarrond beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen. Dit laatste is binnen het plan-

gebied echter niet van toepassing. De aangetroffen categorie 5 soorten zullen niet zeldzaam zijn in de directe omgeving (aanliggende dijken en percelen langs de Maas). Er zijn diverse geschikte bomen (ook aan de overzijde van de Maas ter hoogte van het plangebied) aanwezig waarin voornoemde soorten voldoende nestgelegenheid in kunnen vinden. Derhalve zijn er geen zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden die jaarronde bescherming rechtvaardigen.

Alle vogelnesten (ook die van categorie 5-vogelsoorten die geen jaarrond bescherming genieten) zijn beschermd tijdens het broedseizoen (globaal van half maart tot half augustus). Binnen het plangebied kunnen diverse soorten vogels tot broeden komen, waaronder de tijdens het veldbezoek aanwezige soorten.

Zoogdieren

Vleermuizen

Alle vleermuissoorten zijn zwaar beschermd onder de Flora- en faunawet. Bij het slopen van bebouwing en het kappen van oudere bomen dient te allen tijde rekening te worden gehouden met de mogelijke aanwezigheid van vleermuizen. Gebouwbewonende vleermuizen verblijven met name in spouwmuren, onder dakbetimmering of op zolders. Boombewonende vleermuizen verblijven in gaten, hollen of scheuren van voornamelijk grote bomen. In het plangebied staan twee gebouwen met een spouwmuur die toegankelijk is voor vleermuissoorten zoals de in de omgeving voorkomende gewone dwergvleermuis. In het plangebied worden geen boombewonende vleermuissoorten verwacht.

Het plangebied is geschikt als foerageergebied van vleermuizen. Een foerageergebied is van essentieel belang voor het functioneren van een verblijfplaats als geen alternatieve foerageergebieden aanwezig zijn. In de directe omgeving van het onderhavige plangebied zijn voldoende foerageergebieden aanwezig om het verlies van foerageergebied op te vangen. De verbinding met Cuijk en de Maas blijft behouden, door de resterende groenelementen en de geleidende functie van de nieuwbouw.

Indien de bebouwing op het terrein van de voetbalvereniging gesloopt gaat worden dient aanvullend onderzoek gedaan te worden om aan te tonen, of uit te sluiten, dat er vleermuisverblijven in zijn. Dergelijk onderzoek bestaat uit meerdere observatie-nachten in zowel de zomer als winterperiode. Bij de planning van een eventuele sloop dient hier dan ook rekening mee gehouden te worden.

Eekhoorn en das

Voor de eekhoorn herbergt het plangebied geen geschikte verblijfplaatsen en/of habitat. Leefgebied van de das wordt op basis van huidige verspreidingsgegevens niet verwacht binnen het plangebied. Effecten op voornoemde beschermde zoogdieren wordt dan ook uitgesloten.

Reptielen en amfibieën

Er zijn geen zwaar beschermde amfibiesoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor de beschermde soorten die uit de bureaustudie naar voren kwamen. Effecten worden dan ook uitgesloten.

Vissen

Er zijn geen zwaar beschermde vissoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt geen geschikt habitat voor vissen vanwege het ontbreken van oppervlaktewater. Effecten worden dan ook uitgesloten.

Planten

Er zijn geen beschermde plantensoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat of standplaatsfactoren voor de beschermde soorten die uit de bureaustudie naar voren kwamen. Effecten worden dan ook uitgesloten.

Vlinders en libellen

Er zijn geen beschermde vlinder- en libelsoorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten, ook zijn geen beschermde soorten bekend uit de bureaustudie. Effecten worden dan ook uitgesloten.

Overige ongewervelden

Er zijn geen overige beschermde ongewervelde soorten aangetroffen in het plangebied. Het plangebied herbergt verder geen geschikt habitat voor beschermde soorten, ook zijn geen beschermde soorten bekend uit de bureaustudie. Effecten worden dan ook uitgesloten.

7 Conclusies en aanbevelingen

7.1 Conclusies

7.1.1 Beschermde natuurgebieden

Voor wat betreft de EHS is er alleen bij directe aantasting sprake van vervolgstappen in de vorm van compensatie. Er bevindt zich geen EHS binnen het plangebied. Er is van directe aantasting van de EHS dan ook geen sprake.

Er zijn geen natuurgebieden in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998 (Natura 2000-gebieden) in de directe omgeving van het plangebied aanwezig die invloed ondervinden van voorgenomen ontwikkeling.

Er is daarom geen noodzaak voor een compensatieplan (EHS) of een verdere toetsing in het kader van de Natuurbeschermingswet 1998.

7.1.2 Beschermde soorten

Tabel 2 en 3-soorten en vogels

In onderstaande tabel zijn de zwaarder beschermde soorten en/of soortgroepen opgenomen die mogelijk in het plangebied voorkomen. Daarbij zijn tevens de mogelijke effecten van de voorgenomen ingreep aangegeven en de eventuele noodzaak voor een ontheffing in het kader van de Flora- en faunawet.

Tabel 7.1: Voorkomen van en effecten op beschermde soorten in het plangebied en de noodzaak voor ontheffing.

Soortgroep	Ingreep verstorend	Nader onderzoek	Ontheffing noodzakelijk?	Bijzonderheden/opmerkingen
Broedende vogels	Mogelijk	Nee	Niet mogelijk	(start met) Werken buiten broedseizoen
Vleermuizen	Mogelijk	Bij sloop van gebouwen.	Ja/Nee	Onderzoek naar belang gebouwen als verblijfplaats bij sloop van gebouwen.

Naderonderzoek

Op basis van de hierboven beschreven toetsing wordt geconcludeerd dat, wanneer de gebouwen gesloopt worden, het noodzakelijk is om nader onderzoek uit te voeren naar het voorkomen van vleermuizen om het effect van aantasting of verstoring te kunnen inschatten. Als blijkt dat vaste verblijfplaatsen van vleermuizen worden aangetast of verstoord door de ingreep, wordt geadviseerd een mitigatieplan op te stellen en deze ter goedkeuring voor te leggen aan Dienst Regelingen van het Ministerie van EZ.

Zorgplicht

Voor alle beschermde soorten, dus ook voor de soorten die zijn vrijgesteld van de ontheffingsplicht (tabel 1 soorten), geldt een zogenaamde 'algemene zorgplicht' (art. 2 Flora- en faunawet, zie bijlage 2). Deze zorgplicht houdt in dat de initiatiefnemer passende maatregelen neemt om schade aan beschermde soorten te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Hierbij gaat het bijvoorbeeld om het niet verontrusten of verstoren in de kwetsbare perioden zoals de winterslaap, de voortplantingstijd en de periode van afhankelijkheid van de jongen.

Werken buiten kwetsbare periode

De kwetsbare perioden voor de verschillende soortgroepen zijn niet allen gelijk. Als 'veilige' periode voor alle groepen geldt in het algemeen de periode van half augustus tot half november, de periode waarin de voortplantingstijd achter de rug is en dieren als vleermuizen, overige zoogdieren en amfibieën nog niet in winterslaap zijn. Indien voorbereidende werkzaamheden, bijvoorbeeld bouwrijp maken, in die periode worden uitgevoerd, kan daarna gedurende het winterseizoen en het daarop volgende voorjaar probleemloos worden gewerkt.

Werken in kwetsbare periode

Indien vooraf bekend is dat werkzaamheden moeten worden uitgevoerd binnen de kwetsbare perioden van de soorten, is het zaak ervoor te zorgen dat het gebied tegen die tijd ongeschikt is als leefgebied voor die soorten. Zo kan bijvoorbeeld vegetatie gedurende het groeiseizoen worden verwijderd, zodat er geen vogels gaan broeden en het tegen de winter ook ongeschikt is voor kleine zoogdieren die in winterslaap gaan. Indien tijdens de uitvoering van de werkzaamheden beschermde soorten worden waargenomen dienen maatregelen te worden genomen om schade aan deze individuen zo veel mogelijk te voorkomen.

7.2 Aanbevelingen (vrijblijvend)

Hieronder worden enkele aanbevelingen gedaan waarbij het aan de initiatiefnemer is om deze al dan niet op te volgen. De aanbevelingen voor vleermuizen zijn geheel op vrijwillige basis en hebben geen gevolgen indien ze niet worden opgevolgd. De aanbevelingen voor wat betreft vogels hangen direct samen met de verbodsbepalingen uit de Flora- en faunawet. Indien de aanbevelingen niet in acht worden genomen, dan bestaat het risico dat de Flora- en faunawet wordt overtreden.

7.2.1 Vogels

Met broedvogels kan in het algemeen relatief eenvoudig rekening worden gehouden door eventuele kap- en sloopwerkzaamheden niet uit te voeren in de broedtijd (globaal maart tot augustus) indien concreet broedgevallen aanwezig zijn. Op deze wijze zijn geen belemmeringen vanuit de Flora- en faunawet aan de orde.

Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen worden ingezet, maar doorlopen tot in het broedseizoen dan kan het verstoren van vogels voorkomen worden door continu door te werken en werkzaamheden niet langer dan enkele dagen stil leggen. Op

deze manier wordt voorkomen dat vogels tot broeden komen in het gebied waar gewerkt wordt.

7.2.2 Vleermuizen

Indien gewenst zou tevens in het toekomstige ontwerp rekening gehouden kunnen worden met vleermuizen door verlichting te gebruiken die minder verstorend is voor vleermuizen. Lage armaturen met wit licht die naar beneden uitstralen vormen geen belemmering voor vleermuizen en zouden gebruikt kunnen worden. Daarnaast willen wij erop attenderen dat er speciaal voor renovatie of nieuwbouw onderhoudsvrije vleermuizenkokers in de handel zijn die ingemetseld kunnen worden en zogenaamde vleermuiskwartieren die eenvoudig te bevestigen zijn aan muren. Deze positieve maatregelen zijn veelal eenvoudig en met geringe meerkosten in nieuwbouw in te passen.

8 Literatuur

Bos, F., M. Bosveld, D. Groenendijk, C. van Swaay, I. Wynhoff, De Vlinderstichting, (2006). De dagvlinders van Nederland, verspreiding en bescherming (Lepidoptera: Hesperioidea, Papilionoidea). Nederlandse Fauna Deel 7. Nationaal Natuurhistorisch Museum Naturalis, KNNV Uitgeverij, European Invertebrate Survey-Nederland. Leiden.

Broekhuizen, S., B. Hoekstra, V. Van Laar, C. Smeenk & J.B.M. Thissen, 1992. Atlas van de Nederlandse Zoogdieren. Stichting Uitgeverij Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging, 3de herziene druk.

EIS-Nederland/De Vlinderstichting/Nederlandse Vereniging voor Libellenstudie (2007). *Waarnemingenverslag Dagvlinders, nachtvlinders en libellen*.

SOVON, 2002. *Atlas van de Nederlandse broedvogels*. SOVON Vogelonderzoek Nederland, KNNV Uitgeverij/Naturalis/EIS – Nederland.

Twisk, P. & H. Limpens, 2006. Een thuis voor de vleermuis. Beschermplan voor vleermuizen in Noord-Brabant. Zoodiervereniging VZZ.

Websites

- maps.google.nl
- www.minInv.nl
- www.sovon.nl
- www.telmee.nl
- www.waarneming.nl

Bijlage 1

Ecologische Hoofdstructuur Natuurbeschermingswet 1998

Ecologische Hoofdstructuur

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Ecologische Hoofdstructuur.

Algemeen Ecologische hoofdstructuur

De Nederlandse natuur staat steeds meer onder druk, bijvoorbeeld door huizenbouw, aanleg van wegen en industrie. Toch leeft bij veel Nederlanders de wens om natuurgebieden in de buurt te hebben. Natuur geeft rust en biedt ruimte voor recreatie.

De overheid heeft daarom extra geld uitgetrokken om de Nederlandse natuur te beschermen en verder te ontwikkelen. Door nieuwe natuur te ontwikkelen, kunnen natuurgebieden met elkaar worden verbonden. Zo kunnen planten zich over verschillende natuurgebieden verspreiden en dieren van het ene naar het andere gebied gaan. Het totaal van al deze gebieden en de verbindingen ertussen vormt de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) van Nederland.

In de EHS liggen de twintig Nationale Parken die Nederland kent. Ze hebben gezamenlijk een oppervlakte van 123.000 ha. Ongeveer 45% van alle hectares EHS op het land is ook Natura 2000-gebied.

De term EHS werd in 1990 geïntroduceerd in het Natuurbeleidsplan (NBP) van het toenmalige ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit (LNV).

Netwerk van gebieden

De EHS is een netwerk van gebieden in Nederland waar de natuur voorrang heeft. Het netwerk helpt voorkomen dat planten en dieren in geïsoleerde gebieden uitsterven en dat natuurgebieden hun waarde verliezen. De EHS kan worden gezien als de ruggengraat van de Nederlandse natuur.

De EHS bestaat uit:

- bestaande natuurgebieden, reservaten, natuurontwikkelingsgebieden en zogenaamde robuuste verbindingen;
- landbouwgebieden met mogelijkheden voor agrarisch natuurbeheer (beheergebieden);
- grote wateren (zoals de kustzone van de Noordzee, het IJsselmeer en de Waddenzee).

De EHS is een plan in uitvoering en moet in 2018 klaar zijn.

Natuurbeschermingswet 1998

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Natuurbeschermingswet.

Algemeen Natuurbeschermingswet

Nederland kreeg in 1967 voor het eerst een Natuurbeschermingswet. Deze wet maakte het mogelijk om natuurgebieden en soorten te beschermen.

Op den duur voldeed de wet niet meer aan de eisen die internationale verdragen en Europese verordeningen stellen aan natuurbescherming. Daarom is in 1998 een nieuwe Natuurbeschermingswet gemaakt die alleen gericht is op gebiedsbescherming. De bescherming van soorten is geregeld in de Flora- en faunawet.

De Natuurbeschermingswet 1998 is op 1 oktober 2005 gewijzigd. Sindsdien zijn de bepalingen vanuit de Europese Vogelrichtlijn en Habitatrichtlijn in de Natuurbeschermingswet verwerkt.

Beschermde gebieden

De volgende gebieden worden aangewezen en beschermd op grond van de Natuurbeschermingswet:

- Natura 2000-gebieden (Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden);
- beschermde natuurmonumenten;
- wetlands.

Voor activiteiten of projecten die schadelijk zijn voor de beschermde natuur, geldt een vergunningplicht.

Hierdoor is in Nederland een zorgvuldige afweging gegarandeerd bij projecten die gevolgen kunnen hebben voor natuurgebieden. Meestal verlenen de provincies de vergunningen, maar soms doet het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie (EL&I) dit.

Bestaand gebruik

Op 1 februari 2009 is de wet opnieuw gewijzigd. De wijziging heeft betrekking op het zogenoemde 'bestaand gebruik'. Hieronder vallen activiteiten in en om beschermde Natura 2000-gebieden die al plaatshadden voordat een gebied als beschermd gebied is aangewezen. De wijziging is met name van belang voor provincies (als bevoegd gezag) en voor burgers en bedrijven met bestaand gebruik. De wijzigingen zijn gericht op:

- verbetering van de werking van de wet in de praktijk;
- verbetering van de aansluiting van de wet bij de Habitatrichtlijn.

Beschermde Natuurmonumenten

Met de gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998 is in 2005 het verschil tussen Beschermde Monumenten en Staatsnatuurmonumenten vervallen: beide zijn nu Beschermde Natuurmonumenten.

Beschermde Natuurmonumenten die overlappen met Natura 2000-gebieden worden opgeheven en niet langer beschermd als beschermd natuurmonument. De natuurwaarden, waarvoor het natuurmonument was aangewezen, worden wel in de Natura 2000-aanwijzing opgenomen.

Bijlage 2

Flora- en faunawet

Flora- en faunawet

Hierna volgt een algemene beschrijving van de Flora- en faunawet.

Algemeen Flora- en faunawet

Het doel van de Flora- en faunawet is het in stand houden van de inheemse flora en fauna. Vanuit deze wet is bij ruimtelijke ingrepen de initiatiefnemer verplicht op de hoogte te zijn van de mogelijk voorkomende beschermde natuurwaarden binnen het projectgebied. Het uitgangspunt van de wet is dat geen schade mag worden gedaan aan beschermde soorten, tenzij dit uitdrukkelijk is toegestaan (het 'nee, tenzij' – principe). Bepaalde handelingen, waaronder ruimtelijke ingrepen, waarbij beschermde soorten in het geding zijn, zijn slechts bij uitzondering en onder voorwaarden mogelijk.

Onder bepaalde voorwaarden geldt een algemene vrijstelling of een ontheffingsplicht van de verbodsbepalingen in de Flora- en faunawet. Welke voorwaarden verbonden zijn aan de vrijstelling of ontheffing hangt af van de dier- of plantensoorten die voorkomen in het onderzoeksgebied. Hiertoe worden verschillende beschermingsregimes onderscheiden:

- Soorten van tabel 1 – algemene soorten – lichtste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 2 – overige soorten – middelste beschermingsregime;
- Soorten van tabel 3 – genoemd in bijlage IV van de Habitatrichtlijn en in bijlage 1 van de AMvB – zwaarste beschermingsregime.

Algemene vrijstelling

Voor tabel 1-soorten geldt voor ruimtelijke ontwikkelingen een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) en is derhalve geen ontheffing nodig.

Vrijstelling onder gedragscode

Voor tabel 2-soorten geldt een vrijstelling van de verbodsbepalingen in de wet (art. 8 t/m 12) als wordt gewerkt volgens een goedgekeurde gedragscode. De goedgekeurde gedragscodes staan vermeld op de website van het Ministerie van EL&I (www.drloket.nl). Voor de meeste activiteiten zijn er inmiddels gedragscodes goedgekeurd. De kans is groot dat de voorgenomen activiteit kan worden uitgevoerd onder één van de vele goedgekeurde gedragscodes.

Ontheffing tabel 2 en 3

Als er niet kan worden gewerkt onder een geldige gedragscode, is voor tabel 2-soorten alsnog een ontheffing nodig om toestemming te hebben voor het overtreden van de verbodsbepalingen in de wet. Ook voor tabel 3-soorten geldt een ontheffingsplicht.

Ingrepen waarbij de verbodsbepalingen worden overtreden moeten ter goedkeuring worden voorgelegd aan Dienst Regelingen door middel van een ontheffingsaanvraag, vergezeld van een overzicht van mitigerende of compenserende maatregelen om effecten tegen te gaan. Wanneer mitigerende maatregelen voldoende worden geacht om effect voorafgaand aan de ingreep te voorkomen, krijg u bericht terug in de vorm van een

‘positieve afwijzing’ van uw ontheffingsaanvraag. Dit betekent dat u uw werkzaamheden mag uitvoeren, mits zij precies volgens het mitigatieplan worden uitgevoerd. Op deze manier worden overtredingen van de Flora- en faunawet voorkomen. Als de mitigerende of compenserende maatregelen (tijdelijke) effecten niet kunnen voorkomen en de gunstige staat van instandhouding niet in het geding komt, dan wordt een ontheffing verleend.

Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Habitatrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van bijlage IV-soorten met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen. Een ontheffing voor ruimtelijke ingrepen is alleen mogelijk onder de volgende wettelijk belangen:

- Bescherming van flora en fauna;
- Volksgezondheid of openbare veiligheid;
- Dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard, en voor het milieu wezenlijke gunstige effecten.

Voor de meeste ruimtelijke projecten betekent dit dat een ontheffing voor Habitatrichtlijn Bijlage IV-soorten alleen kan worden aangevraagd onder dwingende redenen van groot openbaar belang. Dit belang moet worden onderbouwd om het groot openbaar belang aan te tonen. Een groot openbaar belang is een belang op regionale of nationale schaal. Vaak is de verwijzing naar een regionale structuurvisie voldoende.

Vogels

Vogels zijn niet opgenomen in tabel 1 tot en met 3. Alle vogels zijn in het broedseizoen gelijk beschermd. De bescherming van vogels is hoofdzakelijk gericht op de bescherming van de nesten. Daarbij wordt wel een onderscheid gemaakt in nesten die jaarrond zijn beschermd (Categorie 1 tot en met 4-vogelsoorten), nesten die alleen jaarrond zijn beschermd als zwaarwegende feiten of ecologische omstandigheden dat rechtvaardigen (Categorie 5-vogelsoorten) en nesten die niet jaarrond zijn beschermd (overige vogelsoorten).

Sinds augustus 2009 is door een uitspraak van de Raad van State bepaald dat er volgens de Europese Vogelrichtlijn geen ontheffing meer verleend mag worden voor het vernietigen van vaste verblijfplaatsen van vogels met als wettelijk belang ruimtelijke ingrepen of dwingende redenen van groot openbaar belang. Om ruimtelijke ontwikkelingen toch uit te kunnen voeren, moeten mitigerende maatregelen worden genomen om effecten vooraf te voorkomen. Om zeker te zijn van de juiste maatregelen is het aan te bevelen om de maatregelen voor te leggen aan het Ministerie van EL&I door het indienen van een ontheffingsaanvraag. Hoewel een ontheffing voor vogels in de meeste gevallen niet kan worden afgegeven, geeft de Minister in haar besluit aan of de maatregelen voldoende zijn (positieve afwijzing).

Zorgplicht

In de Flora- en faunawet is een zorgplicht opgenomen. Deze zorgplicht houdt in dat planten en dieren niet onnodig vernield/gedood of verstoord mogen worden. Dit bete-

kent dat handelingen (of het nalaten hiervan) waarvan men weet, of redelijkerwijs kan vermoeden, dat ze nadelig zijn voor planten en/of dieren niet mogen worden uitgevoerd. Wanneer dergelijke handelingen toch uitgevoerd moeten worden, moeten maatregelen, voor zover dit in redelijkheid kan, worden genomen om de nadelige gevolgen te voorkomen of zoveel mogelijk te beperken. Er dient bijvoorbeeld zo gewerkt te worden dat dieren kunnen ontsnappen en het kan nodig zijn om soorten te verplaatsen (bijvoorbeeld planten en amfibieën). Deze algemene zorgplicht geldt voor elke soort en elk individu in Nederland.

Procedure ontheffingsaanvraag

Voor soorten van tabel 1 geldt een vrijstelling. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet wel de zorgplicht nakomen.

Voor soorten van tabel 2 geldt dat als u kunt werken volgens een goedgekeurde gedragscode er een vrijstelling geldt. U hoeft geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen, maar u moet uw activiteiten aantoonbaar uitvoeren zoals in de gedragscode staat. Tevens blijft de zorgplicht gelden.

Indien u niet kunt werken volgens een gedragscode, maar u kunt maatregelen nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), dan hoeft u ook geen ontheffing van de Flora- en faunawet aan te vragen. Wilt u zeker weten of uw mitigerende maatregelen voldoende zijn, en er inderdaad geen ontheffing nodig is? Vraag dan een ontheffing aan om uw maatregelen goed te keuren.

Indien beschermde soorten van tabel 3 zijn aangetroffen in het planplanlocatie, dan is mogelijk een ontheffingsaanvraag noodzakelijk. Net als voor tabel 2-soorten geldt dat als u maatregelen kunt nemen om de functionaliteit van de voortplantings- en/of vaste rust- en verblijfplaats te garanderen (zogenoemde mitigerende maatregelen), u geen ontheffing van de Flora- en faunawet hoeft aan te vragen. U kunt uw mitigatieplan voorleggen bij Dienst Regelingen voor goedkeuring.

Voor soorten van bijlage IV van de Habitatrichtlijn (die ook onder de tabel 3-soorten van de Flora- en faunawet vallen) is het niet langer mogelijk ontheffing aan te vragen op grond van ruimtelijke ontwikkelingen. Dat zelfde geldt voor vogelsoorten. Zie bijlage 1 Flora- en faunawet voor een beschrijving van de te volgen procedure voor deze soorten.

Indien u geen mitigerende maatregelen kunt nemen, dan dient een ontheffing te worden aangevraagd bij Dienst Regelingen van het ministerie van Economische Zaken, Landbouw & Innovatie. Voor de ontheffingsaanvraag is het noodzakelijk te weten welke soorten aanwezig zijn, zodat gerichte mitigerende maatregelen kunnen worden getroffen. Dienst Regelingen zal, indien het akkoord is met het aangeleverde stappenplan waarin de aanpak voor mitigatie beschreven wordt, een zogenoemde 'verklaring van

geen bedenkingen' (vvgb) afgeven. Daarmee zegt zij in feite dat een ontheffing niet noodzakelijk is wanneer men zich bij de uitvoering houdt aan het opgestelde stappenplan.

Wanneer gesloopt of gekapt wordt zonder vervolgonderzoek te laten plaatsvinden, en er blijken beschermde soorten aanwezig te zijn, dan wordt de Flora- en faunawet overtreden. Dit is een economisch delict waar boetes aan verbonden zijn.

Onderzoek naar vleermuizen duurt ongeveer 6 maanden. Indien het onderzoek over de winterperiode heen getrokken moet worden, kan het langer duren. Onderzoek naar andere soortgroepen kan vaak sneller (met 1 of 2 bezoeken) afgerond worden. De doorlooptijd van een ontheffingsaanvraag bij Dienst Regelingen bedraagt doorgaans 6 weken tot 4 maanden.

Een vleermuisonderzoek is circa drie jaar geldig. Indien de werkzaamheden niet binnen drie jaar hebben plaatsgevonden, dan moet opnieuw onderzoek worden uitgevoerd.

Wabo

Vanaf 1 oktober 2010 is voor ruimtelijke ontwikkelingen de Wabo (Wet algemene bepalingen omgevingsrecht) in werking getreden. Dit houdt in dat de benodigde vergunningen en ontheffingen, dus ook die ten aanzien van de Flora- en faunawet en Natuurbeschermingswet, in de meeste gevallen via een omgevingsvergunning gaan lopen. De aanvraag voor de omgevingsvergunning wordt ingediend bij de betreffende gemeente en vervolgens door de gemeente ter beoordeling voorgelegd aan het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie (voormalig Ministerie van LNV). Het Ministerie van EL&I geeft bij goedkeuring een vvgb (verklaring van geen bedenkingen) af. Deze vvgb vervangt de huidige ontheffing Flora- en faunawet.

De grootste veranderingen in het nieuwe systeem zijn dat:

- 1 het Ministerie van EL&I geen direct contact meer met de aanvrager heeft;
- 2 de gemeente verantwoordelijk is voor toezicht en handhaving van de vvgb in de omgevingsvergunning.

Het doel van deze herstructurering is het versnellen en vergemakkelijken van de procedure.